

ПЛАНУВАННЯ ТАКТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ

– відносно новий, достатньо перспективний рівень (вид) планування, який набуває важливого значення передусім з організаційного боку, особливо при одночасному проведенні різних за характером дій і заходів, що входять до структури цього тактичного засобу. Успішність проведення тактичних операцій можлива лише за умови реалізації детально розробленого плану. П. т. о. як розумова діяльність слідчого складається з таких елементів: 1) вивчення та аналіз фактичної інформації; 2) аналіз та оцінка слідчої ситуації, що склалася; 3) висунення версій; 4) постановка тактичних завдань; 5) формулювання мети тактичної операції; 6) визначення змістовного наповнення тактичної операції (системи слідчих (розшукових) дій, оперативнорозшукових, організаційно-технічних та ін. заходів); 7) з'ясування послідовності проведення слідчих (розшукових) дій та заходів, що входять до структури тактичної операції; 8) встановлення переліку виконавців; 9) визначення строків виконання; 10) визначення характеру технічних засобів, що використовуються в ході проведення тактичної операції; 11) визначення способів забезпечення слідчо-оперативної таємниці, пов'язаної з проведенням тактичної операції; 12) визначення заходів забезпечення безпеки учасників тактичної операції; 13) прогнозування результатів тактичної операції; 14) застосування рефлексивного управління; 15) складання письмового плану тактичної операції. План має відбивати осн. аспекти реалізації так-

тичних операцій, як-от мету, перспективні версії, тактичні завдання, перелік учасників, слідчі, оперативнорозшукові дії й заходи організаційно-технічного характеру, тактику і строки їх виконання. Доцільно також у плані розподілити функції між учасниками операції, щоб кожен мав можливість досліджувати конкретне питання, вивчати окремих складний епізод або їх систему, перевіряти одну або декілька взаємопов'язаних версій. Складовими елементами плану тактичних операцій як матеріального (письмового) вираження процесу планування таких операцій є: а) слідчі версії, що підлягають перевірці; б) тактичні завдання, що потребують вирішення; в) мета; г) системи слідчих дій, оперативнорозшукових та ін. заходів, які необхідно провести у межах операції; г) черговість їх проведення; д) виконавці й розподіл функцій між ними; е) строки виконання. П. т. о., як процес розумової діяльності слідчого, ґрунтується перш за все на фактичній основі, що містить інформацію про подію злочину. Вивчення й оцінювання вихідних фактичних даних з урахуванням слідчої ситуації становлять основу для визначення тактичних завдань і засобів їх вирішення. Більше того, вихідна інформація зумовлює й змістове наповнення тактичної операції. Слідчий обирає комплекс дій і заходів, що входять до структури тактичної операції, відповідно до характеру злочину, слідчої ситуації, наявних тактичних завдань. Слідчий має не тільки визначити структурний зміст тактичної операції, знайти оптимальний її варіант, а й установити послідов-

ність проведення дій і заходів, що входять до її структури. Звичайно обраний порядок виконання певних дій і заходів у структурі тактичної операції повинен забезпечувати досягнення цілей, що стоять перед слідчим, дозволяє досягти цього своєчасно, допустимими й раціональними способами, з найменшими витратами сил і засобів.

П. т. о. має враховувати й можливість рефлексивної взаємодії, рефлексивного мислення й управління. Застосування рефлексивного мислення й управління при плануванні операції має свою специфіку, що полягає в особливостях взаємозв'язку дій різного характеру, у формуванні й функціональній спрямованості розглядуваного організаційно-тактичного засобу. П. т. о. є необхідною умовою їх успішного практичного застосування. При цьому П. т. о. є обов'язковим складовим елементом загального процесу планування розслідування (судового провадження) і являє собою розумову діяльність слідчого (судді), спрямовану на обрання оптимальних підходів до формування й реалізації розглядуваних криміналістичних комплексів, вирішення окремого тактичного завдання в даній слідчій ситуації шляхом моделювання сукупності дій різного характеру. Процес П. т. о. пов'язано з проведенням значного обсягу аналітичної, розумової роботи, матеріальним вираженням якого є складання письмового плану її здійснення.

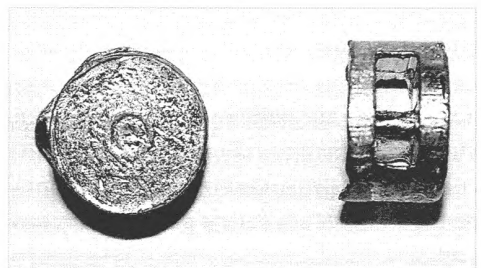
Лит.: Дулов А. В. Тактические операции при расследовании преступлений. Минск, 1979; Мерецкий Н. Е. Криминалистика

и оперативно-тактические комбинации. М., 2007; Шепітько В. Ю. Використання тактичних операцій у слідчій діяльності: теоретико-прикладні проблеми. В кн.: Вибрані твори. Х., 2010; Комаров И. М. Криминалистические операции досудебного производства в системе методики расследования преступлений. М., 2012; Шевчук В. М. Тактичні операції у криміналістиці: теоретичні засади формування та практика реалізації. Х., 2013.

В. М. Шевчук.

ПЛОМБА (від лат. *plumbum*) – попереджувальний (заборонний) знак різної форми з клеймом чи відбитком печатки, який призначений для запобігання несанкціонованому доступу до об'єктів, приміщень, сховищ, а також для закриття, опечатування різного роду об'єктів, предметів чи речей (приміщень, автомобілів, сховищ та ін.) тощо. П. являє собою пластичний матеріал, виготовлений із свинцю чи ін. пластичного матеріалу (пластилін, силікон тощо). П. є об'єктом трасологічного дослідження, а також може використовуватись в межах проведення слідчих (розшукових) дій.

Д. В. Затенацький.

Зовнішній вигляд пломби

УДК 340(477)(031)
ББК 67(4УКР)я2
В27

Редакційна колегія 20-го тому:

В. Ю. Шепітько (голова),
В. А. Журавель (заступник голови),
В. О. Коновалова, В. В. Тіщенко,
В. М. Шевчук, Б. В. Щур

В27 Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. — Харків : Право, 2016. — .

ISBN 978-966-937-048-8

Т. 20 : Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія / редкол.: В. Ю. Шепітько (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. — 2018. — 952 с. : іл.

ISBN 978-966-937-250-5

Видання є систематизованим зведенням про поняття, категорії, теорії та вчення криміналістики, судової експертизи та юридичної психології, їх окремі засоби, прийоми, методи та рекомендації. Розглядається теоретико-методологічне підґрунтя наукових концепцій та практика реалізації криміналістичних, психологічних та експертних методів, методик і технологій. Наводяться відомості про наукові та інші видання з криміналістики, судової експертизи та юридичної психології. Надаються довідкові дані про відомих українських та зарубіжних учених.

Розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, співробітників органів кримінальної юстиції, судових експертів, судових психологів, а також усіх, хто цікавиться проблемами криміналістики, судової експертизи та юридичної психології.

УДК 340(477)(031)
ББК 67(4УКР)я2

ISBN 978-966-937-250-5 (т. 20)
ISBN 978-966-937-048-8

© Національна академія правових наук України, 2018
© Інститут держави і права імені В. М. Корецького
НАН України, 2018
© Національний юридичний університет імені Яро-
слава Мудрого, 2018
© Видавництво «Право», 2018